

Handläggare
Carl Smitterberg
Telefon: 08-508 36 221**Till**
Äldrenämnden

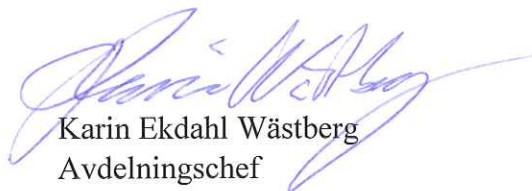
Äldretelefonens första halvår - lägesrapport

Förvaltningens förslag till beslut:

Äldrenämnden lägger lägesrapporten till handlingarna.

Eva Frunk Lind
Direktör

Karin Ekdahl Wästberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Föreningen Psykisk Hälsa (under augusti månad namnbyte till *Mind*) startade i november 2012 *Äldretelefonen* 020-22 22 33.

Mellan den 12 november 2012 och den 30 april i år har Äldretelefonen tagit emot 565 samtal. 82 procent av dessa har varit från personer som själva har problem. Övriga samtal har kommit från anhöriga eller andra som vill få råd eller mer information.

Psykisk ohälsa och ensamhet är de två vanligaste anledningarna till att personer ringer Äldretelefonen.

Äldreförvaltningen bidrog med 175 000 kronor inför starten av Äldretelefonen. Äldrenämnden anslog i fördelningen av verksamhetsbidrag till ideella organisationer för verksamhetsåret 2013 424 000 kronor. Stockholms stad är därmed en av huvudfinansiärerna.

Ärendet redogör för föreningens rapport om det första halvåret med Äldretelefonen.

Bakgrund

Sedan tidigare driver Föreningen Psykisk Hälsa Föräldratelefonen samt Självordsupplysningen, en webb med stödchatt för personer som går i självmordstankar och information till personer i deras närhet. Föreningens medlemmar består av psykologer, socialarbetare, kuratorer eller personer som på annat sätt verkar inom området psykisk hälsa.

Föreningen Psykisk Hälsa/Mind uppmärksammade att stigande ålder innebär ökad risk för att drabbas av psykisk ohälsa men att det inte fanns någon naturlig instans att vända sig till med frågor och tankar. Föreningen ville därför starta en särskild telefonlinje bemannad av volontärer dit äldre och andra kunde vända sig med tankar och frågor om sin egen eller någon annans psykiska hälsa.

Genom 175 000 kronor i bidrag från äldreförvaltningen i Stockholms stad samt bidrag från Stiftelsen Solstickan kunde Äldretelefonen vara redo att ta emot sitt första samtal den 12 november 2012.

Äldrenämnden anslog i fördelningen av verksamhetsbidrag till ideella organisationer för verksamhetsåret 2013 424 000 kronor.

Föreningen Psykisk Hälsa/Mind har sammanställt en rapport över Äldretelefonens första halvår.

Ärendet

Föreningen Psykisk Hälsa/Mind har sammanfattat Äldretelefonens första halvår i en lägesrapport. Ärendet sammanfattar vad rapporten beskriver om samtalens antal och huvudsakliga innehåll.

Samtalen

Samtalen varar i genomsnitt 30 minuter. 82 procent av samtalen till Äldretelefonen utgörs av stödjande samtal från uppringare som har problem av något slag. Några samtal har kommit från anhöriga och andra personer som vill få information och råd.

De vanligaste samtalsområdena rör psykisk ohälsa, ensamhet och självmord/självordstankar. Även relationsproblem, fysisk ohälsa och sorg är vanliga samtalsämnen även om de inte hamnar lika högt som de tre förstnämnda.

Nästan hälften av alla samtal handlar om ensamhet. Depression är tre gånger så vanligt bland äldre personer och många uppringare är deprimerade. Den psykiska hälsan är ofta ett bortglömt problem som förknippas med skamkänslor. 23 procent av samtalen tar upp en självmordsproblematik. Även fysisk ohälsa, smärta och sjukdom är teman för samtalen.

I de fall personer har behov av stöd och hjälp har de hänvisats till kontaktcentret Äldre Direkt.

Störst andel uppringare är gruppen mellan 70 och 85 år. Nästan lika stor andel är under 65 år vilket förklaras av förtidspensionering där psykiatriska problem är orsaken. Dessa kan ringa flera samtal.

79 procent av samtalen till Äldretelefonen kommer från kvinnor.

Störst andel samtal kommer från Stockholms stad och län. Äldretelefonen är dock rikstäckande och samtal kommer även från andra delar av landet.

Volontärerna

Volontärerna som svarar har ofta en yrkesbakgrund där de tidigare mött personer med psykisk ohälsa: psykologer, kuratorer, biståndshandläggare och arbete inom skolan. Totalt 20 volontärer rekryterades innan Äldretelefonens start.

Samtliga volontärer har fått en halvdags introduktionsutbildning där bland annat samtalsmetodik, äldres psykiska hälsa samt äldreomsorgens organisation behandlats. Förutom introduktionsutbildningen fick volontärerna ytterligare ett utbildningstillfälle samt handledning i mindre grupper vid tre tillfällen.

Volontärerna har två pass per månad om vardera två och en halv timme. Såväl volontärer som uppringare är anonyma. Efter samtalet fyller volontären i en blankett för statistik och som även ligger till grund för kvalitetsutveckling.

I första hand erbjuder Äldretelefonens volontärer samtalsstöd och ”försöker vara ett ställföreträdande hopp” som rapporten uttrycker det. Om detta inte räcker hänvisar volontärerna till professionellt stöd.

Marknadsföring

Kunskapen om att Äldretelefonen finns har spridits bland annat genom:

- Stockholms stads webb (genom äldreförvaltningen).
- Äldreförvaltningens nyhetsbrev till samtliga utförare och stadsdelsförvaltningar (genom äldreförvaltningen).
- Utskick av affischer och visitkort till bland annat stadsdelsförvaltningar, kommuner och andra organisationer som kommer i kontakt med äldre.
- Äldretelefonen finns även på Facebook.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 17 september 2013. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 18 september 2013.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen anser att Äldretelefonen bedrivs seriöst och långsiktigt. Äldretelefonen är ett viktigt komplement till Stockholms stads egna verksamheter och fyller en viktig funktion.

Behovet av en stödlinje för äldre med psykisk ohälsa har visat sig genom att antalet samtal överstiger målsättningen. Enligt rapporten har psykoterapeuter vittnat om att ”äldre vuxna är mer motiverade och angelägna än yngre att få möjlighet att bearbeta svårigheter som man upplever i livet. Tiden för att lägga till rätta det som livet kräver är kortare ju äldre vi blir och det ökar vår fokusering.”

Rapporten visar även på att depression är vanligare hos personer över 65 års ålder än hos yngre. Äldretelefonen löser både det behandlande samtalet som stöttar och kan ge vägledning till fortsatt vård. Men Äldretelefonen bidrar även med att möta människors behov av att samtala i vardagen.

Förvaltningen ser mycket positivt på att Föreningen Psykisk Hälsa/Mind använder sig av den omfattande kunskap som volontärerna besitter. Då majoriteten av volontärerna nyligen har gått i pension har de såväl yrkeserfarenhet som en stor portion livserfarenhet vilket är betydelsefullt för Äldretelefonens målgrupp.

Äldreförvaltningen vill även uppmärksamma den vilja till öppenhet och samarbetsvilja som Föreningen Psykisk hälsa/Mind visat i sina kontakter inför starten och under driften av Äldretelefonen.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden lägger lägesrapporten till handlingarna.

Bilaga

”Tack! Det känns bättre nu när jag har fått tala med någon”.
Första halvåret med Äldretelefonen